

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Артур ГАРАГУЛЯ, 1996 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2019 році Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова за спеціальністю 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування», є аспірантом Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (місто Миколаїв), виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Менеджмент».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв від «07» червня 2024 року № 137, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради –

Ірина КРАМАРЕНКО, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Рецензентів –

Ірина НАДТОЧІЙ, доктор економічних наук, професор, заступник директора з навчально-методичної та наукової роботи Херсонського навчально-наукового інституту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова;

Наталія ГРИШИНА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Офіційних опонентів –

Ярослав ПУШАК, доктор економічних наук, професор, професор кафедри соціально-поведінкових, гуманітарних наук та економічної безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ;

Сергій СТЕПАНЕНКО, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки.

на засіданні «20» серпня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Артуру ГАРАГУЛІ на підставі публічного захисту дисертації «Управління фінансово-економічною безпекою бізнесу в системі глобального інформаційного середовища» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Дисертацію виконано у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв.

Науковий керівник Інна ІРТИЩЕВА, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які полягають в теоретичному обґрунтуванні й розробленні науково-методичних та науково-практичних рекомендацій спрямованих на удосконалення управління фінансово-економічною безпекою бізнесу в системі глобального інформаційного середовища, що має істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування» й відповідає ОП «Менеджмент». Дисертаційне дослідження виконано українською мовою. Дисертація відповідає вимогам МОН України та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 11 наукових публікацій за темою дисертації, з них з них 1 стаття у закордонному журналі, який індексується у наукометричній базі **Web of Science**, 5 статей у наукових фахових виданнях України:

1. **Harahulia A.**, Suslov V., Horovoy O. Management of economic security of enterprises in the context of digital transformation. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2023. Volume 9. Number 5. P. 87 – 93. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/2262/2261> DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-5-87-93> (**Web of Science**)

2. Іртищева І. О., Трушлякова А. Б., Іртищев О. С., **Гарагуля А. В.** Сучасний стан та перспективи цифрової трансформації України. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія: «Економічні науки»*. 2020. №4. Том 2. С. 281–293. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/2774/1/statta_irtiseva_truslakova_irtisev_garagula_suchasnij_stan_ta_perspektivi%20cifrovoi_transformac%20d%20i_ukraini.pdf DOI: <https://doi.org/10.31359/2312-3427-2020-4-2-281>

3. Кім В. О., Клецов Є. С., Іртищев О. С., **Гарагуля А. В.**, Христофоров В. О. Розвиток інноваційного підприємництва в умовах цифрової трансформації. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія: «Економічні науки»*. 2021. № 2. Т. 2. С. 238–248. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/5141/1/statya_k%3%acm_klekov_irtishchev_garagulia_hristoforov_rozvitok_%3%acnnovac%3%acjnogo_p%3%acdpridemnictva_v_umovah_cifrovoyi_transformac%3%acyi.pdf DOI: <https://doi.org/10.31359/2312-3427-2021-2-2-238>

4. Іртищев О. С., **Гарагуля А. В.**, Ставцов Р. В. Розвиток цифрової економіки та суспільства: тренди, ризики та соціальні детермінанти. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. № 4. Том 7. С. 193–199. URL: <http://ujae.org.ua/rozvytok-tsyfrovoyi-ekonomiky-ta-suspilstva-trendy-ryzyky-ta-sotsialni-determinanty/> DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-4-28>

5. Ракіпов В. Р., Іртищев О. С., **Гарагуля А. В.**, Михасько Т. Ю., Бандюк М. А. Диджиталізація – сучасний вектор розвитку цифрової економіки та суспільства: зарубіжний досвід та його імплементація в Україні. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 2. С. 179–185. URL: <http://ujae.org.ua/dydzhytalizatsiya-suchasnyj-vektor-rozvytku-tsyfrovoyi-ekonomiky-ta-suspilstva-zarubizhnyj-dosvid-ta-jogo-implementatsiya-v-ukrayini/> DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-2-26>

6. **Harahulia A.** Prerequisites for the development of the system of managing the financial and economic security of business in the system of the global economic environment. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2024. № 1. С. 103–106. URL: <http://apie.org.ua/uk/peredumovi-rozvitku-sistemi-upravli/> DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-1-21>

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Ірина КРАМАРЕНКО, голова, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна.

Ірина НАДТОЧІЙ, рецензент, доктор економічних наук, професор, заступник директора з навчально-методичної та наукової роботи Херсонського навчально-наукового інституту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна з зауваженнями:

Враховуючи позитивне оцінювання дисертації Гарагулі Артура Вадимовича, варто звернути увагу на деякі моменти, які слугують підставою для дискусії:

1. Формуючи систему управління фінансово-економічною безпекою в умовах цифрової трансформації (стор. 44), автору доцільно було б ввести до підрівня безпеки такі чинники, як непередбачуваність і потенційні загрози.

2. Розглядаючи підходи до оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки (стор. 52), бажано було б розглянути ще один із найбільш поширених підходів «на основі оцінки ризиків», який передбачає визначення та аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів, що

загрожують безпеці підприємства, на основі таких методів, як кількісна та якісна оцінка виявлених ризиків.

3. Виокремлюючи різновиди глобалізаційних проявів на економічну, соціокультурну, технологічну, політичну, екологічну (стор. 66), доцільно було б додатково виокремити епідеміологічну глобалізацію та військову.

4. Розглядаючи механізм управління фінансово-економічною безпекою бізнесу, як комплексну систему організаційних, методичних та інструментальних заходів, спрямованих на ідентифікацію, аналіз і мінімізацію внутрішніх та зовнішніх ризиків, що можуть негативно вплинути на стабільність і розвиток підприємств (стор. 111) та, беручи до уваги те, що фінансово-економічна безпека не є статичною (тобто на систему безпеки має вплив конкретна ситуація, яка виникає на тому чи іншому етапі соціального, економічного і політичного суспільного розвитку), доцільно було б виокремити підтримувальні процеси механізму дотримання фінансово-економічної безпеки.

5. Систематизуючи напрямки стимулювання процесів цифровізації в бізнесі з метою фінансово-економічної безпеки (стор. 138), доцільно було б розглянути напрями державного стимулювання процесів цифровізації в бізнесі.

6. Формуючі концептуальні підходи до оптимізації бізнес-процесів компаній (стор. 172), доцільно було б доповнити ще одним підходом «Реінжиніринг бізнес-процесів», що дає змогу підприємствам підвищувати конкурентоспроможність слабких бізнес-процесів та зміцнювати конкурентні позиції в цілому.

Зазначені недоліки не зменшують науково-практичного значення роботи. Вивчення матеріалів дисертаційного дослідження свідчить про її пошуковий характер, творчий підхід автора до поставлених завдань.

Наталя ГРИШИНА, рецензент, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна з зауваженнями:

Враховуючи достатній рівень обґрунтованості переважної більшості теоретичних та методичних питань, висновків, рекомендацій та пропозицій, слід відзначити певні недоліки, окремі дискусійні та недостатньо аргументовані положення:

1. Доцільно було б висвітлити у дисертаційній роботі нормативно-правове забезпечення фінансово-економічної безпеки бізнесу, яке виступає однією з передумов ефективного управління нею в умовах мінливого безпекового середовища (стор. 28-36).

2. Автором запропоновано систему управління фінансово-економічною безпекою в умовах цифрової трансформації (стор. 44, рис. 1.5). Необхідно було б уточнити які саме загрози фінансово-економічній безпеці підприємства можуть бути спричинені розвитком цифрових трансформацій.

3. В першому розділі дисертаційної роботи автором визначаються основні завдання управління фінансово-економічної безпеки ведення бізнесу, які поділяються на дві групи: зовнішні і внутрішні (стор. 37-38). Враховуючи те, що функціонування системи управління фінансово-економічною безпекою підприємства повинно відбуватися у взаємодії із загальною системою управління ним, доцільно було б розглянути пріоритетність таких завдань відповідно до сучасних умов господарювання.

4. В підрозділі 3.1. (стор.158-160, табл. 3.1) автором пропонуються тактичні заходи у сфері економічної безпеки підприємства у залежності від стану прогнозних коефіцієнтів розвитку цільових ринків. Водночас, не зрозуміло чим керувався автор при виборі саме таких складових цільових ринків підприємства, до яких критеріїв вдавався.

5. У підрозділі 3.2 «Модель управління економічною безпекою бізнесу в умовах ринкових змін» автором здійснено низку розрахунків щодо аналізу фінансового стану ТОВ «Семенівський агросервіс». Вважаємо, що робота суттєво б виграла, якби здобувач доповнив порівняльний аналіз апробації запропонованої моделі управління економічною безпекою підприємств інших сфер бізнесу даного регіону, що сприяло б прийняттю обґрунтованих управлінських рішень відповідно до змін сучасного інформаційного середовища.

Висловлені зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи. Вона є самостійним дослідженням з актуальної проблеми, розв'язання якої має вагоме значення для подальшого розвитку економіки.

Ярослав ПУШАК, опонент, доктор економічних наук, професор, професор кафедри соціально-поведінкових, гуманітарних наук та економічної безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ; оцінка позитивна з зауваженнями:

Оцінюючи загалом позитивно дисертаційну роботу Гарагулі А.В. вважаю за доцільне висловити наступні зауваження:

1. Розкриваючи в першому розділі інформаційні технології в управлінні системою фінансово-економічної безпеки бізнесу (стор. 38-45) доцільно було б також розглянути так звані продуктово-сервісні системи (Product-Service Systems – PSS), що дозволило більш розкрити унікальні переваги та функції різних систем у веденні бізнесу.

2. Аналізуючи передумови розвитку системи управління фінансово-економічною безпекою бізнесу в системі глобального економічного середовища (стор. 62-85), автору також необхідно було звернути на такі складові безпеки як банківська, бюджетна, валютна, грошово-кредитна, що тісно взаємопов'язані із веденням бізнесу в сучасних умовах.

3. У запропонований механізм управління фінансово-економічною безпекою бізнесу (стор. 111-113) доцільно було б також додати завдання та принципи, що забезпечило повний комплекс впливу при прийнятті управлінських рішень.

4. Дослідження, пов'язані з імплементацією європейського досвіду використання цифрових технологій з метою фінансово-економічної безпеки бізнесу (стор. 127-149), автору доцільно було б також розглянути спільноти знань та інновацій (KIC), що координуються та підтримуються Європейським інститутом інновацій та технологій (EIT) та є ефективним прикладом впровадження інноваційних платформ у ЄС.

5. Обґрунтовуючи стратегічні засади оптимізації бізнесу та забезпечення його фінансово-економічної безпеки (стор. 169-187) автору необхідно було визначити базові принципи забезпечення системи фінансово-економічної безпеки підприємства, їхня конкретизація, визначення в контексті стратегічного управління з виокремленням його основних етапів.

У цілому, зазначені дискусійні положення і зауваження не знижують наукової новизни дисертаційної роботи, її теоретичного і практичного значення та не впливають на її загальну позитивну оцінку.

Сергій СТЕПАНЕНКО, опонент, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки; оцінка позитивна з зауваженнями:

1) Удосконалюючи систему управління фінансово-економічною безпекою (стор.28-45), автору необхідно було б більш детально розглянути захист інформації й інтелектуальної власності підприємства, це дозволило б комплексно забезпечити інформаційну безпеку ведення бізнесу.

2) Здійснюючи аналіз тенденцій цифровізації та їх вплив на розвиток фінансово-економічної безпеки бізнесу (стор.85-107) доцільно було б проаналізувати кількість підприємств, які купували послуги хмарних обчислень, за видами економічної діяльності, що дозволило виявити підприємства де найактивніше використовують ІКТ.

3) Аналіз витрат на наукові дослідження і розробки за джерелами фінансування за видами економічної діяльності дозволив би розробити систему фінансування ІКТ-досліджень та інновацій, а також широкої інтернет інфраструктури.

4) Аналіз врахування передових світових практик щодо використання цифрових технологій з метою фінансово-економічної безпеки бізнесу (стор.127-149) повинен був стати підґрунтям для формування державної політики цифрового розвитку заснованої на комплексному підході до вирішення проблем та подолання наявних перешкод, що в недостатній мірі розкрито.

5) Здійснюючи формування стратегічних засад оптимізації бізнесу та забезпечення його фінансово-економічної безпеки (стор. 169-187) автору доцільно було б виокремити

основні етапів процесу розроблення та реалізації стратегії забезпечення засад оптимізації бізнесу; визначення алгоритму та інструментарію формування такої стратегії.

Слід зазначити, що наведені зауваження не знижують наукової та практичної цінності дисертаційної роботи Гарагулі А.В., яка містить інноваційні підходи щодо вирішення вищезазначеної проблеми.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради.

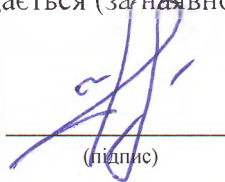
«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Артуру ГАРАГУЛІ ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окрема думка члена разової ради додається (за наявності).

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Ірина КРАМАРЕНКО

(власне ім'я та прізвище)

Підпис засвідчую:
Вчений секретар

Світлана УТКІНА